

I. DISPOSICIÓNS XERAIS

CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

Orde do 23 de setembro de 2008 pola que se amplía a oferta de materias optativas do bacharelato e se establece o seu currículo.

O Decreto 126/2008, do 19 de xuño, polo que se establece a ordenación e o currículo de bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia, determina no seu artigo 8 que os centros docentes ofertarán materias optativas de conformidade co que estableza a Consellería de Educación e Ordenación Universitaria.

A Orde do 24 de xuño de 2008 pola que se desenvolve a organización e o currículo das ensinanzas de bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia, establecidas no decreto anteriormente citado, no seu artigo 8 establece que o alumnado cursará unha materia optativa elixida, para cada un dos dous cursos, entre as materias seguintes: música, segunda lingua estranxeira e tecnoloxías da información e comunicación, de oferta obrigatoria; antropoloxía, ética e filosofía do dereito, filosofía da ciencia e tecnoloxía, métodos estatísticos e numéricos e xeografía e historia de Galicia, se o centro as oferta, así como aquelas outras que determine a Consellería de Educación e Ordenación Universitaria.

A Orde do 25 de xuño de 2008 establece a relación de materias optativas do bacharelato o seu currículo e regula a súa oferta.

De conformidade co exposto e no uso das competencias que lle son atribuídas na disposición derradeira primeira do Decreto 126/2008, do 19 de xuño, a conselleira de Educación e Ordenación Universitaria

DISPÓN:

Artigo primeiro.-*Obxecto e ámbito de aplicación.*

1. Esta orde ten por obxecto ampliar a oferta de materias optativas do bacharelato así como establecer o seu currículo.

2. Esta orde será de aplicación en todos os centros dependentes da Consellería de Educación e Ordenación Universitaria que impartan estas ensinanzas.

Artigo segundo.-*Materias.*

1. Os centros educativos poderán ofertar, en calquera das modalidades do bacharelato, as materias optativas establecidas na Orde do 25 de xuño de 2008 así como Literatura galega do século XX e da actualidade e Literaturas hispánicas.

2. As claves correspondentes a estas materias son: LGA para Literatura galega do século XX e da actualidade e LitH para Literaturas hispánicas.

3. Os requisitos para poder ofertar estas materias serán os establecidos na Orde do 25 de xuño de 2008.

4. As materias cuxa oferta e currículo se regula nesta orde serán ofertadas nos cursos seguintes: Literaturas hispánicas en primeiro curso e Literatura galega do século XX e da actualidade no segundo curso.

5. Como anexo a esta orde inclúese o currículo destas dúas materias.

Disposicións derradeiras

Primeira.-Autorízase a persoa titular da Dirección Xeral de Ordenación e Innovación Educativa para tomar as medidas precisas para a execución desta orde.

Segunda.-Esta orde entrará en vigor o día da súa publicación no *Diario Oficial de Galicia*.

Santiago de Compostela, 23 de setembro de 2008.

Laura Sánchez Piñón

Conselleira de Educación e Ordenación Universitaria

ANEXO

Literatura galega do século XX e da actualidade

1.-Introdución.

Como complemento á lingua galega e literatura, esta materia optativa pretende axudar as alumnas e os alumnos a mellorar o coñecemento da cultura da comunidade da que forman parte, a aumentar o seu coñecemento do mundo e a analizar de forma crítica a realidade, así como a ampliar as súas posibilidades comunicativas e estéticas.

Nesta materia de literatura galega preséntanse contidos referentes á literatura do S. XX e da actualidade por estaren próximos á sensibilidade da xuventude, proximidade que facilitará a relación coa obra literaria a nivel contextual, textual e estético.

Todo o alumnado cursa lingua galega e literatura, coa cal adquire unha visión xeral da creación literaria. Porén, para o desenvolvemento desta materia débese partir da materia común, de forma que non se produza unha redundancia de contidos e se favoreza o afondamento na formación literaria do alumnado.

Esta materia permitiralles ás mozas e mozos, ademais da ampliación de coñecementos literarios, a mellora na utilización de procedementos, técnicas, habilidades e estratexias que os axudarán na análise, na investigación, no desenvolvemento do xuízo crítico e na reutilización da información, aplicables non só no campo do literario senón tamén noutros campos do saber e en situacións da súa vida cotiá.

A lectura será actividade fundamental nesta materia, entendida como acción complexa que implica comprender, explicar, analizar, interpretar e valorar a obra literaria, de forma que se perciba como algo vivo, creativo e lúdico, que conforme persoas lectoras sensibles, curiosas, reflexivas e respectuosas

cara a todas as manifestacións literarias, artísticas e de pensamento.

É fundamental propiciar o traballo da aula que estimule as inquiredanzas literarias do alumnado e no que se fomenta o espírito crítico, a escoita e o respecto polas distintas ideas e opinións sobre unha obra, a autoría ou un tema. O desenvolvemento destas actitudes conseguirá non só que as alumnas e os alumnos afonden nos seus coñecementos literarios senón tamén que completen a súa personalidade, como persoas responsables, críticas e tolerantes, que sexan quen de expor as súas opinións de forma argumentada e de captar e aceptar as opinións das outras persoas.

Os contidos desta materia preséntanse agrupados en catro bloques: o primeiro de contidos comúns, que estarán presentes no tratamento dos contidos dos restantes bloques; o segundo, prosa; o terceiro, poesía e o cuarto, a literatura e outras artes.

2.-Obxectivos.

1. Coñecer a creación literaria do século XX e da actualidade, utilizar de forma crítica as fontes bibliográficas e documentais adecuadas para o seu estudo, apreciando a obra literaria como fonte de enriquecemento cultural e de pracer persoal.

2. Ler obras literarias, identificar nelas os aspectos formais e temáticos que as individualizan e valoralas como expresión da sensibilidade da persoa e da identidade cultural de Galicia.

3. Comprender a relación entre a obra literaria e o contexto sociocultural en que foi creada e recoñecer nela as influencias literarias e non literarias.

4. Valorar a riqueza temática da creación literaria do século XX e da actualidade a través da análise do seu tratamento por diversas autoras e autores.

5. Establecer relacións entre textos da literatura galega do século XX e da actualidade con textos doutras literaturas, explicando as conexións formais e temáticas existentes entre eles.

6. Elaborar traballos sinxelos de investigación sobre algunha obra ou aspecto salientable dela, utilizando as fontes de documentación necesarias, e emitir unha opinión persoal argumentada.

3.-Contidos:

Contidos comúns.

-Lectura e interpretación de textos significativos.

-Identificación, en textos concretos, dos elementos que conforman o relato: técnicas narrativas, personaxes, tempo, espazo.

-Análise, en textos concretos, da relación entre estruturas, recursos literarios e contido.

-Análise, en diferentes textos, da obxectividade ou subxectividade que impregnan a obra literaria, así como da estrutura e técnica que a sustentan.

-Utilización, a partir da observación e análise de textos, dos elementos que conforman o relato.

-Elaboración de traballos, orais ou escritos, utilizando diversas fontes de documentación.

-Respecto pola diversidade da nosa creación narrativa contemporánea.

-Interese por compartir opinións sobre os textos lidos e analizados.

-Valoración da lectura como medio para o coñecemento da nosa realidade cultural e como fonte de pracer e enriquecemento persoal.

-Creación de textos nos cales se teñan presentes elementos literarios e non literarios.

A prosa.

-A prosa de ficción: relato curto e novela.

-Estrutura e técnica narrativa. Temática.

-A prosa de non ficción: o compromiso cultural.

-A crítica literaria.

-Artigo de opinión.

-Reflexión sobre o significado e a importancia de determinadas formas literarias na cultura do século XX e da actualidade.

Poesía.

-A creación poética. A súa importancia ao longo do século XX e na actualidade.

-Temática: o paisaxismo. A poesía existencial. A poesía social. A poesía amorosa.

-Forma e linguaxe poética.

-Relacións intertextuais.

-As influencias literarias na creación poética.

A literatura e as outras artes.

-Texto literario e espectáculo teatral. A súa presenza no século XX e na actualidade.

-Temática e técnica teatral.

-Literatura e cine. Influencias.

-Debuxo e simbolismo. O texto, a imaxe e o contexto.

-Interpretación de obras nas cales se integre texto e imaxe dentro dun determinado contexto.

-Identificación, a través da comparación de textos, da diversa temática e da técnica teatral ao longo da creación do século XX e na actualidade.

4.-Criterios de avaliación.

1. Ler e interpretar textos significativos da literatura deste período, sabendo relacionalos co contexto histórico e sociocultural.

Con este criterio trátase de comprobar se o alumnado é quen de comprender e interpretar un texto literario como un feito cultural situado nun determinado marco histórico, social e ideolóxico.

2. Analizar textos, reflexionando sobre os seus recursos estilísticos e técnicos, e sobre a interrelación do contido coa forma.

Trátase de coñecer a capacidade das alumnas e dos alumnos para facer un comentario comprensivo dun texto no cal capten as características da técnica empregada, salientando aqueles aspectos máis innovadores, os recursos estilísticos utilizados e aqueles outros elementos que fan do texto unha obra de creación.

3. Recoñecer en textos de diferente autoría a presenza dunha mesma temática e relacionalos con formulacións anteriores poñendo de relevo as diferencas que os singularizan.

Trátase de comprobar se o alumnado recoñece a presenza dunha mesma temática na creación literaria de distinta autoría e se é quen de realizar unha análise dela a través dunha visión retrospectiva.

4. Elaborar traballos sinxelos sobre obras de creación, explicando as características principais, achegando unha opinión persoal e utilizando de forma crítica as fontes bibliográficas e documentais adecuadas.

Este criterio pretende comprobar a capacidade das alumnas e dos alumnos para elaborar traballos acudindo a diversas fontes bibliográficas, achegando opinións persoais; así mesmo, comprobarase a capacidade de planificar o traballo e de expresar, a través dunha estrutura correcta e dunha linguaxe adecuada e rica, as súas ideas, opinións e xuízos.

5. Relacionar textos da literatura galega con outros de literaturas distintas, observando as posibles influencias e distinguindo as notas peculiares da nosa cultura literaria.

Con este criterio preténdese comprobar se o alumnado é quen de percibir, a través da comparación de textos, as influencias doutras literaturas e os trazos propios da nosa cultura.

6. Valorar a creación literaria en lingua galega como expresión dos sentimentos, ideas e ideoloxía, individuais e colectivos, e como medio para enriquecer a propia personalidade.

Este criterio pretende comprobar o desenvolvemento, nas alumnas e nos alumnos, dunha actitude crítica e respectuosa cara á creación literaria, a través do interese e hábito lector, o interese pola creación literaria, as súas opinións e xuízos sobre textos literarios, a súa actitude ante as novas publicacións, o respecto polas opinións alleas, etc.

Literaturas hispánicas

1.-Introdución.

A literatura afirmase como un medio privilexiado de exploración e coñecemento dunha realidade humana, da súa cultura. O ensino da literatura incide no desenvolvemento da sensibilidade artística e na adquisición da capacidade de analizar e valorar criticamente a realidade.

O currículo das literaturas hispánicas concíbese como un complemento de lingua castelá e literatura e de lingua galega e literatura. O seu estudo debe permitirles ás alumnas e aos alumnos incidir no coñecemento dos elementos específicos da produción literaria desenvolvida no noso ámbito cultural e ampliar os procedementos propios da literatura en canto que disciplina, tales como a lectura crítica de obras literarias, a análise e interpretación de textos e a busca de información utilizando as fontes adecuadas.

Aínda que o obxecto de estudo fundamental sexa a produción literaria en castelán tanto do Estado español como de Hispanoamérica, prestarase tamén atención ao coñecemento da produción literaria noutras linguas peninsulares máis significativa pola súa contribución ao ámbito cultural común.

O estudo da literatura, en canto que materia independente, permite abordar, como obxectivo básico, a ampliación da formación literaria do alumnado.

A lectura e interpretación de obras literarias, atendendo ao contexto cultural en que se produciron, débese considerar como eixe da programación: coñecer as características xerais da literatura no período histórico enmarcado, relacións coa literatura occidental, xeracións e movementos literarios, evolución dos xéneros narrativos, poéticos e teatrais, cambios na concepción do papel social da persoa escritora e da función da literatura, etc.

Para a selección das obras terase en conta o valor literario específico dos textos seleccionados, representatividade en relación coas grandes liñas literarias, inserción nunha tendencia artística relevante e as súas achegas á renovación literaria, valor representativo do xénero, etc. Tendo en conta a idade das alumnas e dos alumnos, a lectura crítica non debe esquecer as posibilidades dunha lectura creadora, de xeito que o alumnado poida achegar todas as suxestións intelectuais e afectivas que o texto lle provoque, ben mediante o obradoiro de textos literarios, ben mediante a elaboración de breves traballos de investigación que corroboren ou contrasten a súa propia interpretación.

Dada a gran riqueza e variedade da produción literaria no século XX e na actualidade, pode ser conveniente substituír a lectura completa de obras significativas pola lectura de antoloxías poéticas, teatrais ou de relatos breves que faciliten un coñecemento e unha valoración máis global das diversas tendencias e xeracións de autoras e autores, así